

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Limity autonomie sportu z pohledu soutěžního práva

V prosinci 2022 uveřejnil generální advokát Soudního dvora Evropské unie („SDEU“) Athanasios Rantos dvě stanoviska, jež mohou významným způsobem ovlivnit nejen budoucí spory ze sportovního prostředí, ale i organizaci sportovních soutěží obecně. V případě Evropské Superligy[1] a případu Mezinárodní bruslařské unie[2] dospěl generální advokát Rantos k závěru, že sportovní federace mohou za určitých okolností přijímat pravidla s potenciálně protisoutěžními účinky, aniž by porušovaly právo EU o hospodářské soutěži.

Případ Evropské Superligy

Evropská Superliga představuje projekt 12 fotbalových velkoklubů, které chtěly společně založit novou polouzavřenou soutěž. Soutěže se mělo účastnit 20 klubů, přičemž zakládající kluby se Evropské Superligy měly účastnit bez ohledu na své výsledky v domácích ligách, zbývajících 8 klubů se mělo do soutěže kvalifikovat. Uvedené kluby se pak i nadále chtěly podílet na soutěžích organizovaných Uníí evropských fotbalových asociací („UEFA“) a Mezinárodní federací fotbalových asociací („FIFA“). FIFA a UEFA však z důvodu obav z potenciálních konfliktů se svými soutěžemi odmítly Evropskou Superligu uznat. Jednotlivé kluby a hráče, jež by se uvedené soutěže zúčastnily, FIFA a UEFA upozornily, že na jejich účast v této nově vznikající soutěži budou reagovat diskvalifikací ze všech svých soutěží.

V reakci na popsané jednání FIFA a UEFA podala Evropská Superliga ve Španělsku žalobu, v níž namítala, že jednání FIFA a UEFA je protisoutěžní ve smyslu čl. 101 Smlouvy o fungování Evropské unie[3] („SFEU“) a současně představuje zneužití dominantního postavení dle čl. 102 SFEU. Španělský soud se v této souvislosti obrátil na SDEU s žádostí o zodpovězení předběžných otázek týkajících se slučitelnosti stanov FIFA a UEFA s právem hospodářské soutěže EU. Dle stanov FIFA i UEFA podléhá každá navrhovaná mezinárodní fotbalová soutěž předchozímu souhlasu dotčené asociace, přičemž kluby a hráči mají povinnost účastnit se pouze mezinárodních soutěží pořádaných FIFA nebo UEFA, případně pověřenou třetí stranou, jinak se vystavují sankcím.

Stanovisko generálního advokáta

Generální advokát Rantos ve svém stanovisku zdůraznil, že při použití ustanovení SFEU na oblast sportu nelze vycházet pouze z čl. 101 a 102 SFEU, ale je nutné zohlednit rovněž čl. 165 SFEU, jež může sloužit jako standard při výkladu a uplatňování ustanovení práva hospodářské soutěže v této oblasti. Čl. 165 SFEU proto představuje zvláštní ustanovení k obecným ustanovením obsaženým v čl. 101 a 102 SFEU, která se vztahují na jakoukoli hospodářskou činnost.

Generální advokát Rantos v této souvislosti připomněl, že organizace sportu v Evropě je založena na tzv. evropském sportovním modelu, pro který je typická pyramidová struktura s amatérským sportem na jeho základně a profesionálním sportem na jeho vrcholu. Jedním z hlavních cílů tohoto systému je v souladu s čl. 165 SFEU podpora otevřených soutěží, které jsou přístupné všem a v nichž postup a sestup udržují soutěžní rovnováhu a upřednostňují sportovní zásluhy. Důležitým prvkem tohoto

systému je pak jeho založení na režimu finanční solidarity, který umožňuje, aby příjmy vytvořené prostřednictvím akcí a činností na nejvyšší profesionální úrovni byly přerozděleny a reinvestovány na nižších úrovních sportu.

Optikou uvedených východisek generální advokát Rantos dovedl, že stanovy FIFA a UEFA výše zmíněné legitimní cíle spojené se zvláštní povahou sportu sledují. V důsledku toho generální advokát Rantos SDEU doporučil, aby rozhodl, že pravidla fotbalových asociací FIFA a UEFA podmiňující vznik nové soutěže předchozím schválením těchto asociací, jsou slučitelná se soutěžním právem EU. To však pouze za předpokladu, že se omezující účinky vyplývající z tohoto systému jeví s ohledem na charakteristiky plánované soutěže jako vlastní a přiměřené dosažení legitimních cílů. Legitimní cíle sledované UEFA a FIFA přitom musí souviset se zvláštní povahou sportu.

Generální advokát Rantos nicméně poznamenal, že vzhledem ke svému dominantnímu postavení nesou FIFA a UEFA při posuzování žádostí o povolení nových soutěží „zvláštní odpovědnost“ za to, že žádné třetí straně nebude „neoprávněně odepřen přístup na trh“. Generální advokát Rantos proto navrhl, aby byl povolovací proces, včetně podmínek přístupu na trh, založen na objektivních, transparentních a nediskriminačních kritériích.

Případ Mezinárodní bruslařské unie

V případě Mezinárodní bruslařské unie se dva nizozemští rychlobruslaři domáhali na základě soutěžního práva zrušení pravidla, podle kterého mohou být rychlobruslaři účastníci se soutěží mimo tuto federaci bez jejího souhlasu, potrestáni v závislosti na závažnosti a počtu porušení pravidel od varování až po doživotní zákaz činnosti. Mezinárodní bruslařská unie má právo tyto tresty ukládat a povolovat soutěže mimo svou působnost podle vlastního uvážení.

Evropská komise dospěla v prosinci 2017 k závěru, že pravidla Mezinárodní bruslařské unie omezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 SFEU, neboť mohou bránit potenciálním organizátorům rychlobruslařských závodů ve vstupu na trh. Mezinárodní bruslařská unie se odvolala k Tribunálu EU, který rozhodnutí Komise potvrdil. Mezinárodní bruslařská unie proto podala proti rozhodnutí Tribunálu EU kasační opravný prostředek k SDEU.

Stanovisko generálního advokáta

Generální advokát Rantos ve svém stanovisku uvedl, že dřívější rozhodnutí Tribunálu EU, ve kterém soud potvrdil protisoutěžní povahu konkrétně pravidel Mezinárodní bruslařské unie, by mělo být zrušeno. Obdobně jako v případě Evropské Superligy dospěl Rantos k závěru, že sportovní federace mohou odepřít přístup na trh dalším účastníkům, aniž by to znamenalo porušení soutěžního práva. To však pouze za předpokladu, že odepření přístupu je odůvodněno legitimními cíli a že přijatá opatření jsou přiměřená těmto cílům. Generální advokát Rantos v této souvislosti upozornil, že pouhá skutečnost, že sportovní asociace současně vykonává funkci regulátora (stanovením vlastních vnitřních pravidel a sankcí) a organizátora sportovních akcí sama osobě neznamena porušení práva hospodářské soutěže EU.

Závěr

V obou stanoviscích generální advokát Rantos jasně vyjadřuje názor, že sportovní federace mohou při sledování legitimních cílů odepřít konkurenčním soutěžím přístup na trh a uložit členům sankce, pokud jsou opatření přijatá těmito federacemi přiměřená.

Je důležité poznamenat, že přestože stanoviska generálního advokáta nejsou pro SDEU závazná, SDEU se jimi ve většině případů řídí. Uvidíme, jaký bude výsledek v těchto dvou řízeních. Očekává

se, že SDEU vydá své rozsudky v obou věcech do června tohoto roku. Pokud se SDEU bude v obou případech řídit názory generálního advokáta Rantose, bude to mít významný dopad na budoucí případy týkající se sportovních soutěží.

Mgr. Bc. Pavel Glos,
advokát

Mgr. Prokop Tomášek,
advokátní koncipient

Řanda Havel Legal

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 537 500 - 501

Fax: +420 222 537 510

e-mail: office.prague@actlegal-rhl.com

[1] Stanovisko generálního advokáta Athanasia Rantose ze dne 15. prosince 2022, ve věci C-333/21.

[2] Stanovisko generálního advokáta Athanasia Rantose ze dne 15. prosince 2022, ve věci C-124/21 P.

[3] Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 13. prosince 2007.

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)